

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 27. april 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Anne Sofie Brix
Sagsnr.: 2020-5002-0015
Dok.: 2384378

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love

(Effektivisering af straffesagskæden og af nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotos og forbedring af politiets muligheder for efterforskning m.v.)

I. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 3. marts 2022 til den 31. marts 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, 3F Fagligt Fælles Forbund, 3F Privat Service, Hotel og Restauration (3F PSHR), Advokatrådet, Advokatsamfundet, Alkohol og Samfund, Amnesty International, Ankestyrelsen, Autobranchen Danmark, Automobilbranchens Handels- og Industriforening, Bedsteforældre for Asyl, Beredskabsstyrelsen, Business Danmark, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Cyklistforbundet, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Motor Union, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Tekniske Universitet – Institut for Transport (DTU Transport), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Bilforhandler Union, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Industri (DI), Dansk IT, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Mobilitet, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Standard, Dansk Transport & Logistik (DTL), Danske Advokater, Danske Biludlejere, Danske Kørelæreres Landsforbund, Danske Motorcyklister, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Seniorer, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Katolske Kirke i Danmark, Det Kriminalpræventive Råd, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, DI, Digitaliseringsstyrelsen, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Falck Danmark A/S, Familieretshuset, Finans og Leasing, Flygtningenævnet, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Frie Kørelærere, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Forsikring & Pension, Frie Danske Lastbilvogtmænd (FDL), Færøernes landsstyre, HK/Danmark, Håndværksrådet, Indvandrermedicinsk klinik, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Køreprøvesagkyndiges Landsforening, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Polio Trafik- og Ulykkesskadede, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellempolitisk Samvirke, NOAH-Trafik, Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre), Odense Universitetshospital, Pension Danmark, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), Politiforbundet, PROSA, PRO-Vest, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Røde Kors, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Digital Sikkerhed, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Sikker Trafik, SikkerhedsBranchen, SOS Racisme, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, Udlændingenævnet, Veteranknallertklubben Aktiv, Ægteskab uden grænser, Ældre Sagen, Aalborg Universitet (Juridisk Fakultet), Aarhus Universitet (Juridisk Fakultet).

Samme udkast til lovforslag har desuden i perioden fra den 4. marts 2022 til den 1. april 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Dansk Journalistforbund, Danske Medier, DR, TV 2 Danmark.

Endelig har samme udkast til lovforslag i perioden fra den 15. marts 2022 til den 31. marts 2022 med tilbud om en udskydelse af høringsfristen ved behov været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

BUPL, Børnehjælpsdagen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud (FADD), Foreningen af Institutionschefer og Områdechefer m.fl., Foreningen af Socialchefer, ForældreLANDSforeningen (FBU), Fængselsforbundet i Danmark, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen for Socialpædagoger, Livsværk – Børn med vilje, LOS – De Private Sociale Tilbud, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-samrådet, Ungdommens Røde Kors.

Lovforslagets pkt. 2.18 om præcisering af retsgrundlaget for danske myndigheders og domstoles samarbejde med Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) er indarbejdet i lovforslaget efter høringsperioden, idet Justitsministeriet i forbindelse med en nærmere vurdering af de juridiske, tekniske og operationelle aspekter af et udkast til samarbejdsaftale med EPPO og relaterede aspekter af samarbejdet med EPPO i øvrigt blev opmærksom på behovet for denne præcisering, jf. herved også Justitsministeriets besvarelse af 26. april 2022 af spørgsmål nr. 572 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg. Dette element i lovforslaget har ikke været i offentlig høring forud for fremsættelsen af lovforslaget, da der er tale om et mindre præciserende element af mere teknisk karakter, som efter regeringens opfattelse bør vedtages inden udløbet af denne samling, og det af tidsmæssige grunde ikke var muligt at få dette element med i høringen over det samlede lovforslag. Et udkast til lovforslagets pkt. 2.18 blev dog sendt i høring i Domstolsstyrelsen den 8. april 2022 (hen over påsken), idet domstolene er omfattet af dette element i lovforslaget.

II. Høringssvarene

1. Indledning

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Medier, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Kriminalpræventive Råd, Det Nationale Integrationsråd, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Familieretshuset, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerombudsmanden,

Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af døgn- og dagtilbud for udsatte børn og unge, Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark, Forsete, Færøernes Landsstyre, Institut for Menneskerettigheder, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, Red Barnet, Rigsrevisionen, Selveje Danmark, Socialpædagogerne, SOS Racisme, SSP-Samrådet, TV 2 Danmark, Udlændingenævnet, Ungdomskriminalitetsnævnet, Aarhus Kommune.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Samtlige høringssvar er vedlagt. Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

2. Generelt

Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danske Regioner, Det Nationale Integrationsråd, Digitaliseringsstyrelsen, Familieretshuset, Folketingets Ombudsmand, Forenede Danske Motorejere (FDM), Færøernes Landsstyre, Selveje Danmark, Rigsrevisionen og Udlændingenævnet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Datatilsynet forudsætter, at databeskyttelsesreglerne vil blive iagttaget i forbindelse med behandlinger af personoplysninger foranlediget af udkastet, men har derudover ikke afgivet bemærkninger.

Børnesagens Fællesråd har tilsluttet sig Børnerådets høringssvar.

Forbrugerrådet TÆNK bemærker, at rådet hverken vil tages til indtægt for at støtte lovforslaget eller for at gøre det modsatte, da lovforslaget ligger uden for rådets for tiden prioriterede arbejdsområder.

Byretterne finder, at den foreslåede lovgivning på grund af henvisninger og undtagelser fremstår urimelig kompliceret.

Advokatrådet bemærker, at lovforslaget indeholder otte elementer, som indbyrdes fremstår meget forskelligartede, og hvor temaerne ikke i alle henseender ses tydeligt afspejlet i lovforslagets titel, hvilket er egnet til at gøre lovgivningsprocessen mindre gennemsigtig.

Den Katolske Kirke i Danmark bemærker overordnet, at lovgivers ønske om en hensigtsmæssig udnyttelse af myndighedernes ressourcer og forbedring af politiets efterforskningsmuligheder ikke bør ske på bekostning af

retssikkerheden for den enkelte borger. Den romersk-katolske biskop af København appellerer endvidere til, at der bevares proportionalitet i alle indgreb med respekt for retssamfundets principper om det enkelte menneskes værdighed og integritet og ret til privatliv og privat ejendom.

Det Kriminalpræventive Råd udtrykker betænkelighed ved, at man i vid udstrækning fjerner kontrollen med magtudøvelse.

Rettidig og effektiv sagsbehandling er en grundlæggende forudsætning for et retssamfund. Lange sagsbehandlingstider i straffesager har betydning for både forurettede, sigtede og tiltalte, men også for mulighederne for at opklare forbrydelser og for den generelle retsfølelse i samfundet. Smidige og effektive efterforskningsmuligheder er samtidig væsentlige for politiets opklaring af forbrydelser.

Det er i den forbindelse vigtigt, at strafferetsplejen er indrettet hensigtsmæssigt og tidssvarende. En løbende tilpasning af strafferetsplejen skal således medvirke til at sikre, at retsforfølgning sker hurtigt og konsekvent, og at ressourcerne hos politi, anklagemyndighed og domstole anvendes effektivt og hensigtsmæssigt.

Lovforslaget indeholder på den baggrund en række forslag, der overordnet har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af politiets, anklagemyndighedens, domstolenes, kriminalforsorgens og Ungdomskriminalitetsnævnets ressourcer, herunder ved at forbedre politiets efterforskningsmuligheder.

3. Adgang for politiet til at registrere en mistænks eller anden persons færden ved brug af gps eller et andet lignende apparat uden retskendelse

Østre Landsret og **Vestre Landsret** bemærker, at domstolskontrol i form af krav om retskendelse, hvis politiet ønsker at foretage strafprocessuelle tvangsindgreb over for borgerne, i sagens natur er forbundet med et ressourceforbrug. Det giver i den forbindelse anledning til betænkeligheder, når den retssikkerhed for borgerne, der er forbundet med domstolskontrollen, indskrænkes ud fra et snævert ønske om at opnå en besparelse for bl.a. politiet. Landsretterne anfører derudover, at der savnes en beskrivelse i lovbemærkningerne af, hvordan der sikres samme grad af retssikkerhed for borgerne vedrørende indikations- og kriminalitetskravet, når domstolskontrollen afskaffes, og at det som minimum bør overvejes at udforme ordningen sådan, at kompetencen til at træffe beslutning om at undlade eller udsætte

underretning af de personer, som indgrebet rettes imod, tilkommer retten. Landsretterne anfører endvidere, at der i lovforslaget udtrykkeligt bør tages stilling til, om politiet herefter også – og i givet fald uden retskendelse – vil kunne foretage de foranstaltninger, der teknisk muliggør teleobservation, herunder f.eks. indtrængen på privat område.

Byretterne fraråder, at der uden retskendelse åbnes for, at politiet kan placere gps-sporing i biler eller på personer, og henviser til, at det vil være forbundet med betydelige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder. Byretterne anfører derudover, at det ikke er vanskeligt for politiet at få de fornødne tilladelser, hvis betingelserne er opfyldt, og henviser til, at Københavns Byret behandler anmodninger om efterforskningsindgreb samme dag, som de modtages, og at der endvidere er mulighed for at iværksætte hastende indgreb på øjemed. Byretterne anfører på den baggrund, at der derfor ikke synes at foreligge nogen reel begrundelse for den foreslåede ændring.

Advokatrådet bemærker, at uafhængig domstolsprøvelse med deltagelse af en uafhængig advokat i sig selv er en central og fundamental retssikkerhedsgaranti, og at dette særligt gælder, når der kan være tale om overvågning af borgere, der ikke selv er mistænkt for strafbare forhold. Advokatrådet anfører videre, at rådet finder, at der skal særdeles tungtvejende grunde til for at fravige sædvanlig domstolsprøvelse med kontradiktion fra en advokat, når der er tale om et ikke uvæsentligt indgreb over for borgerne. Advokatrådet anfører derudover, at rådet finder, at der bør udvises stor forsigtighed med at argumentere for at fravige sædvanlig domstolsprøvelse i relation til politiets efterforskningsmæssige indgreb over for borgerne af ressourcehensyn.

Dommerforeningen anfører bl.a., at forslaget efter foreningens opfattelse rejser væsentlige retssikkerhedsmæssige problemer. Foreningen henviser bl.a. til, at rettens medvirken indebærer, at betingelserne for indgrebet prøves af en uafhængig instans, herunder bl.a. om indgrebet står i misforhold til sagens betydning. Dommerforeningen anfører endvidere, at forslaget om efterfølgende underretning af den overvågede person fremstår ganske utilstrækkelig, når det i den forbindelse overlades til politiet selv at vurdere, om sådan underretning overhovedet skal ske. Derudover anfører Dommerforeningen, at det er foreningens klare opfattelse, at sager om tvangsindgreb fra retternes side behandles på en sådan måde, at det ikke er rimeligt at anse domstolskontrollen for et væsentligt forsinkende eller i øvrigt ressourcekrævende element, og at politiet i øvrigt i hastende tilfælde har adgang til at træffe beslutning på øjemedet. Det er derfor foreningens opfattelse, at den relativt begrænsede mulige besparelse ikke står mål med den svækkelse af

retssikkerheden, som en gennemførelse af forslaget vil indebære. Endelig anfører Dommerforeningen, at der med den foreslåede ophævelse af kravet om retskendelse ikke vil være krav om retskendelse til de foranstaltninger, som teknisk muliggør observationen, og foreningen opfordrer i den forbindelse til, at Justitsministeriet i bemærkningerne forholder sig grundlovens § 72.

Institut for Menneskerettigheder finder, at den foreslåede ordning, hvorefter politiet uden retskendelse kan registrere en mistænkt eller anden persons færden ved hjælp af eksempelvis gps, indebærer en forringelse i borgernes retsgarantier mod uberettiget overvågning. Instituttet henviser bl.a. til, at den foreslåede ændring bryder med det generelle princip, at indgreb inden for straffeprocessen kræver en retskendelse fra domstolene. Instituttet anbefaler, at politiet i hver enkelt situation nøje vurderer, om det er nødvendigt at registrere en mistænks eller anden persons færden ved hjælp af en gps eller et andet lignende apparat efter retsplejelovens § 791 a, stk. 5, nr. 2.

Justitia anbefaler, at denne del af lovforslaget falder bort, idet ressourcehensyn ikke ses at kunne retfærdiggøre en svækkelse af borgeres retssikkerhedsgarantier i forbindelse med et så væsentligt indgreb i privatlivets fred, som der er tale om. Foreningen henviser til, at det nuværende krav om retskendelse ses at udgøre et betryggende retssikkerhedsmæssigt værn, som bør opretholdes, og at gps-sporing i intensitet kan sidestilles med sporing ved hjælp af teleobservation og observation ved hjælp af fjernbetjente kameraer og lignende, som i dag er underlagt de samme betingelser om retskendelse. Subsidiært foreslår Justitia, at der som minimum opretholdes et krav om retskendelse, hvis placering af en gps eller lignende kræver indtrængen på privat område eller kræver indgreb i privat ejendom mv., som det var tilfældet for 2018.

Det er afgørende, at politiet har nødvendige og effektive efterforskningsredskaber for at kunne forebygge og opklare bl.a. alvorlig, organiseret og grænseoverskridende kriminalitet. Selvom politiet i medfør af retsplejelovens § 783, stk. 4, 1. pkt., har adgang til selv at træffe beslutning om at iværksætte gps-overvågning, hvis indgrebets øjemed forspildes, dersom retskendelse skal afventes, er denne adgang imidlertid ressourcetung for politiet, idet politiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra indgrebets iværksættelse skal forelægge sagen for retten, jf. pkt. 2.3.2 i lovforslaget almindelige bemærkninger.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.2, finder Justitsministeriet på den baggrund, at retsplejelovens § 791 a, stk. 8, 2. pkt., bør ændres, så politiet fremover kan foretage registrering af en mistænks eller anden persons færden ved brug af gps eller andet lignende apparat, jf. § 791 a, stk. 5, nr. 2, uden retskendelse. En sådan ændring vil kunne bidrage til ressourcebesparelser for både politiet, anklagemyndigheden og domstolene, da der fremover ikke vil skulle indhentes retskendelse i de pågældende sager.

Det er fortsat Justitsministeriets opfattelse, at det generelle krav om indhentelse af retskendelse forud for politiets registrering af en mistænks eller anden persons færden ved brug af gps eller andet lignende apparat bør afskaffes ud fra ovenstående ressourcemæssige hensyn.

Justitsministeriet er dog enig i, at kravet om, at der som udgangspunkt skal ske indhentelse af forudgående retskendelse i forbindelse med registrering af en mistænks eller anden persons færden ved brug af gps eller andet lignende apparat, bør opretholdes i tilfælde, hvor politiet med henblik på placering eller montering af gps'en eller apparatet skal tilgå boliger og andre husrum og lignende eller indholdet af aflåste genstande eller tilgå andre genstande eller lokaliteter uden for husrum, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over. Dette skal ses i lyset af, at der i disse tilfælde er tale om et indgreb af en større intensitet, end når indgrebet retter sig mod ikke-aflåste genstande samt lokaliteter uden for husrum, som en mistænkt har rådighed over. På tilsvarende vis bør kravet om beskikkelse af en indgrebsadvokat i medfør af §§ 784 og 785 i disse tilfælde opretholdes, jf. pkt. 2.3.2 i de almindelige bemærkninger i det fremsatte lovforslag.

Justitsministeriet har på den baggrund ændret lovforslagets § 2, nr. 7, sådan at der foreslås indsat et 4. pkt. i retsplejelovens § 791 a, stk. 8, hvoraf det følger, at reglerne i retsplejelovens §§ 783-785, § 788, stk. 1, § 788, stk. 2, nr. 4, og § 788, stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse, hvis politiet med henblik på placering eller montering af en gps eller et andet lignende apparat skal tilgå boliger og andre husrum og lignende eller indholdet af aflåste genstande eller tilgå andre genstande eller lokaliteter uden for husrum, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over.

4. Udvidelse af politiets adgang til at blokere hjemmesider

Advokatrådet finder, at der i lyset af henvisningen til straffelovens § 264 d, stk. 2, bør være nogle bemærkninger, der direkte adresserer, at blokering af et sædvanligt medies hjemmeside i lyset af artikel 10 i Den Europæiske

Menneskerettighedskonvention (EMRK) umiddelbart bør være et utænkeligt scenarie i Danmark, da sådanne bemærkninger vil skabe klarhed over reglernes rækkevidde i forhold til pressefriheden.

Danske Medier anfører, at det efter foreningens vurdering vil være disproportionalt og efter alt at dømme i strid med EMRK artikel 10 og EU's charter om grundlæggende rettigheder artikel 11, såfremt den generelle adgang til en redaktionel medie hjemmeside blokeres som følge af muligt ulovligt indhold i en konkret artikel på hjemmesiden. Foreningen opfordrer samtidig til, at redaktionelle medier i bemærkningerne specifikt anføres som eksempler på hjemmesider, hvor det vil være disproportionalt at foretage blokering.

Dommerforeningen opfordrer til, at man i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 791 d, stk. 6, hvorefter politiet skal have adgang til blokering af hjemmesider på øjemedet med *efterfølgende* domstolskontrol, forholder sig til censurforbuddet i grundlovens § 77.

Forbrugerombudsmanden anfører, at beløbets størrelse ikke i sig selv bør være afgørende for, om der kan ske blokering af en hjemmeside, hvis det er tydeligt, at bagmændene har kriminelle hensigter, og henviser bl.a. til, at kundernes kreditkortoplysninger kan misbruges og sælges videre, uanset at der i første omgang er tale om, at de pågældende alene bliver franarret et meget lille beløb, og at bagmændenes vinding kan være ganske betydelig, såfremt der blot er tilpas mange, som franarres et mindre beløb.

IT-Politisk Forening anfører bl.a., at den betydelige udvidelse af anvendelsesområdet for retsplejelovens § 791 d, stk. 1, udgør et indgreb i retten til ytrings- og informationsfrihed, som næppe er proportionalt. Foreningen anfører videre, at DNS-blokering ikke vil være et særlig effektivt redskab mod phishing-kampagner, bl.a. henset at phishing-sider typisk har en kort levetid, og at en stor del af phishing-kampagnen vil have fundet sted, når hjemmesiden blokeres. Foreningen anfører derudover, at det er særlig problematisk, at der foreslås indført en adgang for politiet til at træffe beslutning om blokering på øjemedet uden forudgående retskendelse, og henviser i den forbindelse til, at blokering af hjemmesider uden forudgående retskendelse efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis kun kan ske under exceptionelle omstændigheder, jf. eksempelvis præmis 39 i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom i sagen OOO Flavus m.fl. mod Rusland (sag 12468/15).

Som anført i pkt. 2.1.2 er det Justitsministeriets vurdering, at reglerne om beslaglæggelse ikke i tilstrækkelig grad sikrer en effektiv bekæmpelse af kriminalitet begået på internettet. Der lægges derfor op til at udvide adgangen til at blokere hjemmesider. Det bemærkes i den forbindelse, at DNS-blokeringer som udgangspunkt er et simplere og hurtigere indgreb end beslaglæggelse, og at DNS-blokering derfor i nogle tilfælde er den mest effektive løsning i sager, hvor indgrebet er tidskritisk. DNS-blokering er særligt relevant i sager om udenlandsk baserede hjemmesider, hvor det ofte er tidskrævende og forbundet med praktiske vanskeligheder at beslaglægge en hjemmeside.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at beløbets størrelse, som det fremgår af lovforslaget almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.3, blot er ét element i den samlede proportionalitetsvurdering af, hvorvidt der kan ske blokering af en hjemmeside.

Justitsministeriet deler den opfattelse, at en blokering af en redaktionel medie hjemmeside som følge af muligt ulovligt indhold i en konkret artikel på hjemmesiden generelt må antages at være et disproportionalt indgreb. Da dette følger af den proportionalitetsvurdering, som skal foretages i forbindelse med blokering af en hjemmeside, jf. retsplejelovens § 791 d, stk. 3, har Justitsministeriet ikke fundet anledning til at omtale spørgsmålet nærmere i bemærkningerne. Der kan herved henvises til, at det fremgår af pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det bl.a. skal indgå i proportionalitetsvurderingen, at det på nuværende tidspunkt alene er teknisk muligt ved hjælp af DNS-blokering at blokere en hel hjemmeside, også selvom det kun er en del af indholdet på hjemmesiden, der udgør en lovovertrædelse. Det vil f.eks. ikke i dag være muligt alene at DNS-blokere en profil på et socialt medie. Med en DNS-blokering er det således kun på nuværende tidspunkt muligt at blokere hele det sociale medie, hvilket generelt må antages at være et disproportionalt indgreb.

Som anført i pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger om forholdet til EMRK finder Justitsministeriet, at lovforslagets § 2, nr. 8-10 (forslag til ændring af retsplejelovens § 791 d om blokering af hjemmesider), vil kunne indebære indgreb i rettighederne efter EMRK artikel 10, jf. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 18. december 2012 i sagen Ahmet Yildirim mod Tyrkiet og dom af 1. december 2015 i sagen Cengiz m.fl. mod Tyrkiet. Det er imidlertid Justitsministeriets vurdering, at ændringerne kan gennemføres inden for rammerne af denne artikel. Det bemærkes for fuldstændighedens skyld, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom

af 23. juni 2020 i sagen *OOO Flavus m.fl. mod Rusland*, som vedrører blokering uden retskendelse af tre nyheds- og meningshjemmesider med bl.a. regeringskritisk indhold, ikke ses at ændre Menneskerettighedsdomstolens tilgang i forhold til de tidligere nævnte domme, og dommen giver således ikke anledning til en ændret vurdering af den foreslåede ordning.

Efter Justitsministeriets opfattelse rejser den foreslåede ordning om blokering af en allerede offentligt tilgængelig hjemmeside ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 77, 2. pkt. Det bemærkes i den forbindelse i øvrigt, at der efter gældende ret kan ske beslaglæggelse af hjemmesider og dokumenter på hjemmesider efter retsplejelovens § 803, stk. 1, 1. pkt. Politiet kan træffe beslutning om beslaglæggelse, såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. retsplejelovens § 806, stk. 4. Fremsætter den, mod hvem indgrebet retter sig, anmodning herom, skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes.

5. Udvidelse af politiets mulighed for at offentliggøre fotografier mv. mhp. identifikation af vidner

Advokatrådet opfordrer til, at det overvejes, hvorledes der sikres en personbeskyttelse efter det tidspunkt, hvor formålet med en offentliggørelse ikke længere er til stede, henset til at elektronisk mediedækning er tilgængeligt i lang tid efter offentliggørelse.

Justitsministeriet har noteret den anførte overvejelse. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af vejledning om god presseskik, pkt. B.8, 2. pkt., at tilgængeligheden af i et digitalt medie tidligere offentliggjorte, følsomme eller private oplysninger efter anmodning til mediet kan hindres, i det omfang det er muligt og skønnes rimeligt. Som det fremgår af databeskyttelsesforordningens art. 17, har en registreret i en række tilfælde ret til at få personoplysninger om sig selv slettet uden unødigt forsinkelse.

6. Aktindsigt i anklageskrifter

Danske Medier anfører, at organisationen med en vis tøven anerkender formålet med den foreslåede ændring af retsplejelovens § 41 f, men finder, at formålet kan tydeliggøres yderligere i bemærkningerne til lovforslaget, således det eksempelvis anføres, at anklagemyndigheden forudsættes at udvise betydelig tilbageholdenhed med at afvise anmodninger om aktindsigt fra redaktionelle medier.

TV 2 Danmark anfører, at det fortsat bør være formodningen, at en anmodning fra en journalist sker til brug for journalistisk eller redaktionelt arbejde, og at det kun er i helt særlige tilfælde, hvor anklagemyndigheden har en formodning om, at anmodningen ikke er til sådant arbejde, at anklagemyndigheden kan afvise masseanmodningen.

Justitsministeriet er enig i Danske Medier og TV 2 Danmarks forståelse af formålet med lovforslaget. Justitsministeriet har på baggrund heraf præciseret i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.6.3 og bemærkningerne til § 2, nr. 1, at anklagemyndigheden forudsættes at udvise betydelig tilbageholdenhed med at afvise anmodninger om aktindsigt fra redaktionelle medier.

7. Fremstilling via videokommunikation af udlændinge efter afsoning med henblik på udsendelse

SOS Racisme anfører bl.a., at udlændingen har størst chance for at få taletid og kunne kommunikere med dommeren og forstå indholdet i retssagen, hvis personen er til stede i retten. SOS Racisme anfører endvidere, at udlændingen i nogle tilfælde måske ikke vil få mulighed for at tale med sin forsvarer om sagen forud for retsmødet.

Som anført i pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger er det Justitsministeriets vurdering, at erfaringerne med den gældende ordning vedrørende anvendelse af telekommunikation med billede ved fristforlængelser for varetægtsfængslinger er gode.

Som det fremgår af pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil udlændingens deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede kun kunne ske, når retten finder det ubetænkeligt henset til formålet med retsmødet og sagens øvrige omstændigheder. Det vil bero på en konkret vurdering, om der skal ske anvendelse af telekommunikation med billede. I denne vurdering bør bl.a. udlændingens og den beskikkede advokats begrundelse for et ønske om udlændingens personlige deltagelse indgå.

8. Adgang for politiet til at foretage stikprøvekontroller for eksplosivstoffer

Institut for Menneskerettigheder anbefaler med henvisning til, at den foreslåede ordning først og fremmest udgør et indgreb i retten til privatliv, som er beskyttet i EMRK artikel 8, at Justitsministeriet i forslaget til en ny § 5 a i politiloven indsætter klare kriterier for, hvornår det kan anses for nødvendigt at etablere en visitationszone.

Herudover anbefaler **Institut for Menneskerettigheder** med henvisning til, at der er betydelig risiko for, at visitationszoner resulterer i et uforholdsmæssigt stort antal visitationer af etniske minoritetsborgere, at Rigspolitiet pålægger politikredsene at foretage systematiske registreringer af personer, som kontrolleres inden for visitationszoner, med henblik på at tilvejebringe statistisk materiale om politiets indsats over for borgerne.

Som anført i pkt. 2.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår betingelserne for, hvornår der på steder, hvor der gælder forbud mod at besidde eller bære knive mv., kan ske besigtigelse og undersøgelse af personer og genstande, af den foreslåede § 5 a, stk. 2. Besigtigelse og undersøgelse for eksplosivstoffer kan herefter ske, hvis der er grund til det med henblik på at forebygge, at nogen foretager strafbare handlinger, som indebærer fare for personers liv, helbred eller velfærd. Eksempler på, hvornår der kan ske besigtigelse mv. i medfør af bestemmelsen vil kunne være, hvor der tidligere har været sprængninger i det pågældende område. Det vil endvidere kunne være i situationer, hvor der har været sprængninger i bestemte områder i Danmark, f.eks. områder, der er kendt som tilholdssted for bestemte grupperinger mv., og politiet på den baggrund vurderer, at der i lignende områder er en risiko for sprængninger. Herudover vil det kunne omfatte tilfælde, hvor der i andre lande har været sprængninger ved bestemte lokationer, f.eks. parlamentsbygninger, trafikknudepunkter mv., og politiet på baggrund heraf vurderer, at der er risiko for sprængninger ved tilsvarende lokationer på dansk grund. Som det fremgår samme sted i lovforslaget almindelige bemærkninger, skal betingelserne forstås i overensstemmelse med betingelserne efter politilovens § 6, stk. 2.

For så vidt angår spørgsmålet om systematisk registrering af personer, som kontrolleres inden for visitationszoner, bemærkes det, at politiet som udgangspunkt kun registrerer de personer, politiet er i kontakt med, når der oprettes en sag i politiets sagsstyringssystem. Ændringer af politiets registreringspraksis falder efter Justitsministeriets opfattelse uden for rammerne af nærværende lovforslag. Hvad angår Institut for Menneskerettigheds generelle anbefaling om systematisk registrering af personer, som er i kontakt med politiet, kan der henvises til Justitsministeriets besvarelse af den 19. april 2022 af spørgsmål nr. 699 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

9. Undtagelse af børn og unge med svært nedsat psykisk funktions- evne fra behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet

Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Red Barnet, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Dansk Socialrådgivning, Kommunernes Landsforening, Forsete, Danske Handicaporganisationer, FADD, FSD, Socialpædagogerne, Aarhus Kommune, SSP-samrådet, Børns Vilkår og Det Kriminalpræventive Råd finder det positivt, at lovudkastet indeholder regler, der giver mulighed for at undtage børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne fra behandling af sager ved Ungdomskriminalitetsnævnet.

Dansk Socialrådgivning, Børns Vilkår, Børnerådet og Børnesagens Fællesråd anfører, at børn til og med 14 år bør undtages fra nævnsprocessen, hvorimod **SSP-Samrådet** anfører, at børn til og med 11 år (eller børn med en psykisk svækkelse, der gør, at barnets psyke svarer til et barn, som er under 12 år) bør undtages fra nævnsprocessen.

For så vidt angår de mere generelle bemærkninger om udvidelse af undtagelsesmulighederne bemærkes det, at disse bemærkninger i højere grad relaterer sig til indførelse af ordningen. Der kan i den forbindelse henvises til bemærkningerne til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, s. 25, hvoraf det bl.a. fremgår, at der er børn, som fra 10-årsalderen har så negativ og kriminel adfærd, at de begår personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet, f.eks. voldelige overfald, seksuelle overgreb mv., og at unge, der ender i den hårde kerne, netop er kendetegnet ved, at de ofte har deres kriminelle debut tidligere end andre kriminelle unge.

Børns Vilkår, Red Barnet, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd og Danske Handicaporganisationer anfører, at også børn med lettere nedsat psykisk funktionsevne kan have vanskeligt ved at forstå processen og derfor bør undtages fra at få deres sag behandlet ved Ungdomskriminalitetsnævnet. **Danske Handicaporganisationer** er i den forbindelse bekymrede for, om alle børn, der bør undtages på grund af svært nedsat psykisk funktionsevne, også reelt vil blive undtaget. **Institut for Menneskerettigheder** anfører, at undtagelsesadgangen ikke bør knyttes op på, hvorvidt barnet eller den unge har en svært nedsat psykisk funktionsevne, men derimod en konkret vurdering af, hvorvidt det vil være formålstjenligt for barnet, at sagen bliver behandlet ved Ungdomskriminalitetsnævnet.

Aarhus Kommune, Kommunernes Landsforening og FSD anbefaler, at også andre sagstyper kan medføre, at en sag undtages fra behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet og nævner et eksempel, hvor der allerede er

igangsat en anbringelse uden for hjemmet uden samtykke og eventuelt på en sikret institution.

FADD og **Institut for Menneskerettigheder** anfører, at alle børn og unge bør få mulighed for at blive nævnsbehandlet via videolink eller på anden vis uden fysisk fremmøde.

Som det er beskrevet under punkt 2.10.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, fremgår det af Justitsministeriets devaluering "Screening og henvisning. En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet", at sager, der vedrører børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne, er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe, men at der er en opfattelse af, at disse sager ikke i alle tilfælde er formålstjenlige at behandle i Ungdomskriminalitetsnævnet. Videre fremgår det, at der omfangsmæssigt vurderes at være tale om få sager, men at det samtidig er et stort problem, at sagerne ikke kan undtages fra behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. devalueringens side 67. Der peges i den forbindelse bl.a. på, at børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne ikke vurderes at være kognitivt i stand til at forstå sagsprocessen, og at deltagelsen i nævnsmødet kan være en belastning for det pågældende barns eller den unges mentale helbred. Videre peges på, at børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne i vidt omfang i forvejen modtager omfattende social støtte efter serviceloven, hvorfor et af Ungdomskriminalitetsnævnet fastsat forbedringsforløb med dertilhørende tilsyn ved ungekriminalforsorgen ikke vurderes at kunne forbedre den kriminalpræventive indsats.

Det fremgår af Justitsministeriets devaluering "Nævnsmødet. En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet.", at nævnsmøderne kan tilrettelægges individuelt. Dette kan eksempelvis ske, hvis barnet/den unge har en meget ung alder, er meget nervøs, eller der er et konfliktfyldt forhold mellem familiemedlemmerne. Det fremgår endvidere af devalueringen, at opfattelsen blandt de fleste nævnsmedlemmer er, at det i høj grad er muligt at tilrettelægge nævnsmødet og tage de nødvendige hensyn. De tiltag, der nævnes som eksempler på individuel tilrettelæggelse af nævnsmøder, er ved at holde pauser, afkorte mødet, sørge for, at barnet/den unge har noget at holde hænderne beskæftiget med, strategisk placering af mødedeltagere, samt ved at nævnsmedlemmerne er meget eksplicite om de tidsmæssige rammer og om forløbet af mødet. Derudover nævnes det, at der planlægges hvem der stiller spørgsmål til den unge, jf. devalueringens side 56 til 59.

Justitsministeriet finder herefter ikke, at der i lyset af de indkomne hørings-svar er behov for at foretage tilpasninger i lovforslaget på dette punkt.

Aarhus Kommune, Kommunernes Landsforening og FSD anbefaler en løsning, hvor de socialfaglige screeningsmedarbejdere hos politiet allerede ved screeningen af sager til Ungdomskriminalitetsnævnet får mulighed for at sortere sager, hvor barnet eller den unge har svært nedsat psykisk funktion fra.

Som det fremgår under punkt 2.10.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, indebærer den foreslåede ændring, at kommunen under forberedelsen af sagen og indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet vil skulle afdække barnets eller den unges særlige udfordringer, herunder barnets eller den unges eventuelle svært nedsatte psykiske funktionsevne med henblik på at afklare, om der er behov for, at Ungdomskriminalitetsnævnet undtager barnet eller den unge fra behandling i nævnet, uanset at kriterierne i ungdomskriminalitetslovens § 2 formelt er opfyldt.

Det forudsættes i den forbindelse, at kommunens indstilling til nævnet som udgangspunkt vil bygge på konklusionerne i den ungefaglige undersøgelse efter lovens § 31. Kommunen kan dog også uden at udarbejde en sådan undersøgelse indstille til nævnet, at sagen ikke skal behandles i nævnet, såfremt kommunen under sagens forberedelse, herunder gennem tidligere udarbejdet materiale vedrørende barnet eller den unge, kan konstatere, at barnet eller den unge har en svært nedsat psykisk funktionsevne. Det forudsættes, at kommunens indstilling indgår som et væsentligt og tungtvejende element i nævnets vurdering, selvom nævnet ikke er bundet af kommunens indstilling.

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at foretage ændringer i lovforslaget på dette punkt.

Danske Handicaporganisationer anbefaler, at betegnelsen ”mental retardering” slettes fra bemærkningerne, idet betegnelsen ikke bruges længere og opfattes af målgruppen som en nedsættende beskrivelse. I stedet anbefales betegnelsen ”mennesker med udviklingshandicap”.

Justitsministeriet har i lyset af høringssvaret fra Danske Handicaporganisationer tilrettet bemærkningerne til lovforslaget, så begrebet ikke længere fremgår.

10. Øget mulighed for at anvende børnesagkyndige i sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år

Kommunernes Landsforening, Dansk Socialrådgiverforening, Aarhus Kommune, FSD, Forsete, Danske Handicaporganisationer og Justitia finder det positivt, at der indføres mulighed for, at der ved behandlingen af sager for de 15-17-årige kan medvirke en børnesagkyndig.

Red Barnet og Dansk Socialrådgiverforening anfører, at sætningen i bemærkningerne til forslaget, der lyder ”en børnesagkyndig vil derimod som udgangspunkt ikke være særdeles påkrævet af hensyn til den unge, hvis den pågældende alene vurderes at kunne bidrage til en bedre dialog med den unge” er meget beklagelig.

Justitsministeriet har i lyset af høringssvarene fundet anledning til at præcisere den nævnte ordlyd.

Danske Handicaporganisationer anfører, at det bør være lovfæstet, at den pågældende børnesagkyndige har indgående viden om den unges nedsatte psykiske funktionsnedsættelse.

Justitsministeriet har i lovarbejdet forudsat, at de børnesagkyndige, der benyttes og deltager i sagsbehandlingen for Ungdomskriminalitetsnævnet, har tilstrækkelig faglig indstil i forhold til de konkrete sager, som de børnesagkyndige deltager i.

Kommunernes Landsforeninger, Red Barnet, DKR, Aarhus Kommune, FADD, Socialpædagogerne, Børns Vilkår, SSP-Samrådet og FSD finder, at der bør medvirke børnesagkyndige ved behandlingen af alle sager i Ungdomskriminalitetsnævnet. **Justitia, Forsete, Danske Handicaporganisationer, Børnerådet og Børnesagens Fællesråd** anbefaler, at adgangen til deltagelse af børnesagkyndige i sager vedrørende børn og unge i alderen 15 til 17 år udvides til at omfatte sager, hvor den børnesagkyndige kan bidrage med nødvendig faglig indsigt, herunder bidrage til en bedre dialog. **FSD, Aarhus Kommune og Justitia** anfører, at de børnesagkyndige bør have stemmeret ved afgørelser i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Som det fremgår under punkt 2.11.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, lægges der med lovforslaget op til at indføre et nyt stk. 3 i ungdomskriminalitetslovens § 6, hvorefter formanden eller næstformanden kan træffe afgørelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnet, ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde, skal bistås af en børnesagkyndig i sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år, når det skønnes særdeles påkrævet af hensyn til den unge.

Ved vurderingen af, om det skønnes »særdeles påkrævet af hensyn til den unge«, vil der navnlig skulle lægges vægt på, om den unge har nedsat

psykisk funktionsevne eller andre psykiske udfordringer, uden at der dog er tale om en sådan svært nedsat psykisk funktionsevne, at den pågældende efter den foreslåede § 36 a i ungdomskriminalitetsloven bør undtages fra nævnsbehandling.

Det kan eksempelvis være i sager, hvor det konkret vurderes, at der bør ske nævnsbehandling af en ung med nedsat psykisk funktionsevne eller andre psykiske udfordringer, fordi nævnsbehandlingen vurderes at kunne have en positiv effekt på den unges fremadrettede udvikling. I sådanne sager kan der være behov for yderligere faglig indsigt i forhold til, om den unges nedsatte psykiske funktionsevne eller andre psykiske udfordringer medfører, at den unge ikke vil profitere af en straksreaktion og/eller et forbedringsforløb.

Den børnesagkyndige vil ikke tiltræde Ungdomskriminalitetsnævnet som nævnsmedlem og således ikke vil have stemmeret. Som det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, s. 26 sammensættes Ungdomskriminalitetsnævnet på en sådan måde, at det besidder den nødvendige sagskundskab for at sikre barnet eller den unge en grundig og retfærdig behandling af sin sag og de bedst mulige betingelser for at blive bragt ud af kriminalitet. Ungdomskriminalitetsnævnet består derfor af en dommer, der bidrager med høj juridisk faglighed, en ansat i politiet med indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde og en kommunalt ansat med indsigt i sager om social støtte til udsatte unge.

Det fremgår af side 61 i Justitsministeriets devaluering "Nævnsmødet. En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet", at en børnesagkyndig, der har deltaget på nævnsmødet, også vil være til stede under voteringen. Den børnesagkyndiges opgave under voteringen er at rådgive nævnet og sikre en yderligere faglig indsigt i forhold til børn og unge.

Justitsministeriet finder herefter ikke, at der er behov for at indføre en generel ordning med børnesagkyndige i alle sager, der behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet, ligesom det vurderes tilstrækkeligt, at den børnesagkyndige bistår nævnet uden at have stemmeret.

Ungdomskriminalitetsnævnet anfører, at beslutningen om at lade nævnet bistå af en børnesagkyndig bør kunne træffes af formanden eller en næstformand og ikke alene af formanden.

Justitsministeriet har i lyset af høringssvaret fra Ungdomskriminalitetsnævnet ændret lovforslagets § 6, stk. 3, så det tilføjes, at også næstformanden

kan træffe afgørelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnet bistås af en børnesagkyndig på ovenstående betingelser.

11. Øget brug af straksreaktioner

Socialpædagogerne understreger, at hvis der iværksættes en straksreaktion, så skal straksreaktionen som minimum have direkte sammenhæng med den kriminelle handling. **Kommunernes Landsforening** og **Aarhus Kommune** anfører, at det er meget vanskeligt at indstille til relevante straksreaktioner og ser frem til udarbejdelse af et inspirationskatalog med nye bud på mulige straksreaktioner.

Ungdomskriminalitetsnævnet har en række reaktionsmuligheder, herunder mulighed for at træffe afgørelse om en straksreaktion efter ungdomskriminalitetslovens § 12, stk. 1. En straksreaktion kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde. Som eksempler på straksreaktion kan bl.a. nævnes oprydning efter et hærværk eller konfliktmægling.

Det fremgår af regeringens udspil "Et tryggere Danmark" af 14. november 2021, at der skal udarbejdes et idékatalog med en række nye bud på mulige straksreaktioner, som kan bruges i forbindelse med behandlingen af sager i Ungdomskriminalitetsnævnet. Formålet med idékataloget er at gøre straksreaktioner til et mere anvendeligt værktøj for kommunerne, idet der i praksis alene er gjort brug af konfliktmægling. Idékataloget skal derfor give kommunerne en række konkrete bud på straksreaktioner, der vil kunne anvendes udover konfliktmægling.

Det opdragende og genoprettende element i straksreaktionen skal ses i en bredere samfundsmæssig kontekst, hvor barnet eller den unge skal opleve at bidrage til et trygt og ordentligt samfund. En straksreaktion skal således have et forebyggende sigte og skal ses som et supplement til den øvrige forebyggende indsats. Det skal vurderes, på baggrund af sagens oplysning, hvilken straksreaktion, der vurderes bedst egnet til at få barnet eller den unge til at indse konsekvenserne af kriminelle handlinger og understøtte barnet eller den unge i at komme væk fra den kriminelle løbebane og dermed sikre udvikling og trivsel hos barnet eller den unge.

Det fremgår af udspillet, at idékataloget vil blive udarbejdet af Justitsministeriet, Ungdomskriminalitetsnævnet og Social- og Ældreministeriet, og at Kommunernes Landsforening vil også blive inviteret til at deltage i

samarbejdet om kataloget. Justitsministeriet har i april 2022 anmodet en række organisationer om bidrag til udformningen af idékatalog med det formål at være med til at understøtte, at børn og unge kommer tilbage ind i fællesskabet.

DKR nævner, at straksreaktionerne bør løftes ud af nævnsbehandlingen med henblik på at sætte hurtigt og meningsfuldt ind ud fra principperne om ”restorative justice”. Straksreaktionerne forslås iværksat af henholdsvis politiet og kommunen i den forberedende fase. **Aarhus Kommune** og **FSD** finder, at kompetencen til iværksættelse af straksreaktioner kan henlægges til politiets screeningsmedarbejdere i samarbejde med kommunen, idet det vil sikre, at der på et langt tidligere tidspunkt vil kunne træffes afgørelse om relevante straksreaktioner for de involverede børn og unge.

SSP-Samrådet og **FADD** påpeger, at en genoprettende proces bør iværksættes snarest muligt efter den lovbrudende handling har fundet sted. SSP-Samrådet anbefaler, at kommunerne kunne iværksætte konfliktmæglende/genoprettende initiativer inden et eventuelt nævnsmøde finder sted, og at disse så i forbindelse med et nævnsmøde kunne betragtes som en allerede afholdt straksreaktion.

Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, s. 34, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal foretage en helhedsvurdering af barnets eller den unges situation med henblik på at fastsætte et længerevarende forløb for barnet eller den unge med en række foranstaltninger, der kan bidrage til, at barnet eller den unge kommer tilbage i trivsel og ikke ender i en kriminel løbebane. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, s. 26, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal sammensættes på en sådan måde, at det besidder den nødvendige sagkundskab for at sikre barnet eller den unge en grundig og fair behandling af sin sag og de bedst mulige betingelser for at blive bragt ud af kriminalitet. Nævnet skal derfor besidde såvel generel juridisk ekspertise som social- og politifaglig ekspertise inden for kriminalitetsforebyggelse.

Straksreaktionen skal udføres hurtigst muligt efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse og skal have en kortere varighed.

Formålet med nævnsprocessen i Ungdomskriminalitetsnævnet er at bringe barnet eller den unge ud af sin kriminelle løbebane og ikke at placere et strafferetligt ansvar. Ungdomskriminalitetsnævnet har i den forbindelse en

række reaktionsmuligheder, herunder mulighed for at træffe afgørelse om en straksreaktion efter ungdomskriminalitetslovens § 12. Det fremgår nærmere af bestemmelsens stk. 1, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan pålægge et barn eller en ung en straksreaktion, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Justitsministeriet finder, at det falder uden for rammerne af nærværende lovforslag at give kommunerne eller andre kompetence til at fastsætte straksreaktioner uden for nævnsprocessen.

Børns Vilkår og Dansk Socialrådgiverforening anbefaler, at hele bestemmelsen vedrørende straksreaktioner ophæves, idet det er Børns Vilkårs opfattelse, at straksreaktioner ikke virker, ikke har den ønskede effekt og i værste tilfælde kan være til hinder for barnets bedste. **Danske Handicaporganisationer** stiller generelt spørgsmålstegn ved effekten af straksreaktioner over for børn og unge med psykisk funktionsnedsættelse, idet børn og unge med ADHD-problemer kan have svært ved at overskue sammenhængen mellem årsag og virkning.

Børnerådet og Børnesagens Fællesråd er betænkelige over for øget brug af straksreaktioner og påpeger, at hvis barnet er mistænkt for at have udført en så alvorlig handling, må man formode, at det kræver socialpædagogiske indsatser og høj pædagogisk faglighed at hjælpe barnet – ikke rengøring af brandbiler og parker. Det er afgørende for Børnerådet og Børnesagens Fællesråd, at der er proportionalitet imellem hensynet til barnets bedste, den udførte handling og reaktionen.

For så vidt angår de mere generelle bemærkninger om straksreaktioner bemærkes det, at disse bemærkninger i højere grad relaterer sig til indførelse af ordningen. Der kan i den forbindelse henvises til de specielle bemærkninger til § 12 i bemærkningerne til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, hvoraf det fremgår, at straksreaktionens formål er at have en opdragende og genoprettende karakter og dermed have et socialpædagogisk formål. Straksreaktionen har et forebyggende sigte og skal ses som et supplement til den øvrige forebyggende indsats. Det indebærer, at straksreaktionen skal ses i sammenhæng med den samlede indsats over for barnet eller den unge. Straksreaktionen indgår i den forebyggende indsats og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd.

Det bemærkes i øvrigt, at der med den foreslåede ændring af § 12, stk. 2, lægges op til, at Ungdomskriminalitetsnævnet fremadrettet alene vil skulle lægge vægt på de grundlæggende hensyn, der ligger til grund for reglerne om straksreaktioner, herunder navnlig at reaktionen skal have en opdragende karakter over for barnet eller den unge, og at reaktionen har et udviklingsmæssigt sigte, således at barnet eller den unge kommer til at opleve, at barnet eller den unge bidrager til et trygt og ordentligt samfund.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil fortsat kunne lægge vægt på, om barnets eller den unges adfærd giver grundlag for at pålægge en straksreaktion. Oplysninger om kriminalitet, herunder af et vist omfang eller grovhed, ulovligt skolefravær eller anden forsømmelse af undervisningspligten, adfærdseller tilpasningsproblemer, eller at barnet eller den unge forud for sagens behandling har nægtet eller undladt at samarbejde med de relevante myndigheder om løsning af sine problemer, vil derfor fortsat kunne give grundlag for afgørelse om en straksreaktion.

Red Barnet, Børnerådet og Børnesagens Fællesråd anfører, at det at sætte børn i arbejde potentielt er i strid med Børnekonventionens artikel 3 om hensynet til barnets bedste og artikel 12 om inddragelse af barnet og dansk arbejdsmiljølovgivning. **Børnerådet og Børnesagens Fællesråd** fraråder, at børn under 15 år pålægges straksreaktioner, som ikke overholder den gældende arbejdsmiljølovgivning om beskyttelse af barnet.

Som anført i lovarbejdet i forbindelse med den oprindelige lov, forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, så fremgår det af formålsbestemmelsen i ungdomskriminalitetslovens § 1, at formålet med loven er at forebygge ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år, og en ungekriminalforsorg, der skal føre tilsyn med, at indsatserne gennemføres. Indsatserne skal fastlægges og gennemføres for barnets eller den unges bedste, være helhedsorienterede, bygge på barnets eller den unges egne ressourcer og tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af barnets eller den unges og familiens forhold. Barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med, alder og modenhed.

I bemærkningerne til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, s. 36-37, henvises der til, at ét af de vigtigste principper i FN's Konvention om Barnets Rettigheder er, at barnets tarv skal komme i første række. Formålsbestemmelsen

understreger således vigtigheden af, at der altid skal tages udgangspunkt i det enkelte barn eller den enkelte unge, og at alle relevante elementer i barnets eller den unges hjem og nærmiljø indgår i tilrettelæggelsen af indsatsen over for barnet.

En straksreaktion, der efter ungdomskriminalitetslovens § 12, stk. 1, er fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet, har ikke karakter af arbejde for en arbejdsgiver i henhold til lov nr. 2062 af 16. november 2021 om arbejdsmiljø (arbejdsmiljøloven). Dette skyldes, at en sådan straksreaktion vil indgå i den forebyggende indsats og have til formål at støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd. Ved fastsættelsen af en straksreaktion vil der dog alligevel skulle tages hensyn til de særlige gældende regler om bl.a. arbejdstid mv. for børn og unge under 18 år.

12. Flytning af Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat

Forsete og Børns Vilkår er positive stemt for, at Ungdomssekretariatsnævnets sekretariat placeres under Domstolsstyrelsen. **Ungdomskriminalitetsnævnet, Østre Landsret, Vestre Landsret, Dommerforeningen, Domstolsstyrelsen** og **Forsete** anfører, at placeringen af sekretariatet hos Domstolsstyrelsen bør være lovfæstet på linje med en række andre nævn, hvis sekretariatsfunktion varetages af Domstolsstyrelsen. Endvidere anbefales det, at eventuelle fremtidige ændringer af sekretariatsbetjeningen af nævnet, herunder myndighedsplaceringen, fysisk og geografisk placering og organisering, drøftes med nævnets formand.

Justitsministeriet har i lyset af hørings svarene fundet anledning til at justere lovforslaget, således at der nu lægges op til, at det vil fremgå eksplicit af lovtæksten, at der til Ungdomskriminalitetsnævnet tilknyttes et sekretariat, at Domstolsstyrelsen varetager Ungdomskriminalitetslovens bevillingsmæssige og administrative forhold, og at Ungdomskriminalitetsnævnet fastsætter sin egen dagsorden.

Endelig har Justitsministeriet fundet anledning til at bibeholde den eksisterende formulering i bemærkningerne til bestemmelsen således, at efterfølgende ændringer af sekretariatsbetjeningen af nævnet, herunder myndighedsplaceringen, fysisk og geografisk placering og organisering, skal drøftes med Ungdomskriminalitetsnævnets formand.

Justitia og **Red Barnet** anfører, at en flytning af sekretariatsfunktionen til Domstolsstyrelsen kan ses som et element, der forstærker de

retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved ordningen. En flytning af sekretariatsfunktionen til domstolene vil således ifølge Justitia kunne forstærke oplevelsen af, at der er tale om en strafferetlig proces.

Det bemærkes, at formålet med ungdomskriminalitetsloven er at forebygge ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år, og at sager, der behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet, ikke er straffesager. Ungdomskriminalitetsnævnets sagsbehandling skal derimod opfylde de retsgarantier, der gælder for sager, som behandles af den offentlige forvaltning, herunder forvaltningsloven, ligesom barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne efter lovforslaget er tillagt en række retsgarantier, som skal iagttages i forbindelse med Ungdomskriminalitetsnævnets sagsbehandling. Det drejer sig navnlig om retten til forud for mødet at gøre sig bekendt med sagens akter, retten til at udtale sig under mødet, retten til en bisidder, retten til partsrepræsentation og – afhængig af sagens karakter – retten til gratis advokatbistand.

En flytning af sekretariatsfunktionen fra Rigspolitiet til Domstolsstyrelsen ændrer ikke på Ungdomskriminalitetsnævnets sagsgange eller kompetencer.

Justitia og Red Barnet anfører, at efter gældende ret kan Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser påklages til Folketingets Ombudsmand, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Justitia og Red Barnet anfører, at det er uklart, om klageadgangen til Folketingets Ombudsmand kan opretholdes efter en flytning af sekretariatsfunktionen, da ombudsmandens virksomhed ikke omfatter den virksomhed, der udøves af Domstolsstyrelsen.

På baggrund af hørings svarene fra Justitia og Red Barnet vil Justitsministeriet overveje, om der er behov for at præcisere retsgrundlaget.

Justitia og Red Barnet finder det uklart, i hvilket omfang justitsministeren fortsat vil kunne føre tilsyn og kontrol med Ungdomskriminalitetsnævnet, da det fremgår af Domstolsstyrelsesloven § 2, stk. 2, at justitsministeren ingen instruktionsbeføjelser har over for Domstolsstyrelsen, og at Domstolsstyrelsens afgørelser ikke kan påklages til ministeren.

Det fremgår af pkt. 2.1.2.4 i de almindelige bemærkninger til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal være uafhængigt for at sikre, at sagerne i nævnet behandles og afgøres på et sagligt og objektivt grundlag. Nævnet vil således fungere uafhængigt af den politiske proces og vil hverken kunne modtage instruktioner fra den

siddende regering eller fra Folketinget. Nævnets medlemmer er ligeledes funktionelt uafhængige og vil ikke kunne modtage eller søge instruktioner eller henstillinger fra den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation. Den foreslåede flytning af sekretariatsfunktionen ændrer således ikke på nævnets uafhængighed.

13. Klageadgang

Justitia, Kommunernes Landsforening, Aarhus Kommune, FSD og Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at klageadgangen til Ankestyrelsen udvides, så den tillige omfatter mindre indgribende foranstaltninger, og således at der vil være overensstemmelse mellem reglerne om klageadgang i serviceloven og ungdomskriminalitetsloven.

Som anført i lovarbejdet i forbindelse med den oprindelige lov, forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, indeholder lovens § 55 reglerne om muligheden for at klage over Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser til andre administrative myndigheder. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det følger dog af bestemmelsens stk. 2, at følgende afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen: 1) Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32, 2) anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, 3) anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger efter § 15, 4) anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, 5) anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, 6) tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. § 18, stk. 1, 7) samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2, 8) opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23 og 9) ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

Ordningen adskiller sig fra klageadgangen i lov om social service, hvor udgangspunktet er, at alle afgørelser om særlig støtte til børn og unge kan indbringes for Ankestyrelsen. Som det fremgår af bemærkningerne til lovens § 55, er der ved ordningens udformning lagt vægt på, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser – i modsætning til kommunernes afgørelser om støttemanualiteter efter § 52 i lov om social service eller ungepålæg efter § 57 b i lov om social service – træffes af et uafhængigt nævn.

I forhold til de afgørelser, som kan påklages til Ankestyrelsen efter bestemmelsens stk. 2, fremgår det af bemærkningerne til bestemmelsen, at baggrunden herfor, at de ovennævnte afgørelser er kendetegnet ved at være af meget indgribende karakter. Tilsvarende afgørelser vedrørende børn og unge, som ikke er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, vil i det sociale system blive truffet af det kommunale børn- og ungeudvalg med klageadgang til Ankestyrelsen.

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at foretage ændringer i muligheden for at klage over Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser.

14. Øget mulighed for at træffe afgørelser på skriftligt grundlag

Ungdomskriminalitetsnævnet har anført, at der efter dialog med Justitsministeriet er besluttet ikke at foretage ændring af Ungdomskriminalitetslovens § 21.

Justitsministeriet har i lyset af høringsvaret fra Ungdomskriminalitetsnævnet fundet anledning til at bibeholde den eksisterende udformning af lovens § 21. Lovforslagets indeholdt forslag om at indsætte nye stykker i § 21, hvorefter anmodninger om ophør eller ændring af en foranstaltning fastsat efter §§ 12-14, samt at anmodninger om fornyet behandling af visse sager kunne afgøres på skriftligt grund af formanden eller en næstformand, hvis alle parter var enige heri.

15. Smidigere overgang til den social indsats

Red Barnet anfører, at det er vigtigt, at børn og unge der er omfattet af et forbedringsforløb m.v., har en dato, hvor ordningen slutter. **Ungdomskriminalitetsnævnet** indstiller, at den eksisterende formulering i § 23, stk. 3, bibeholdes, således at genbehandlingsfristen først regnes fra Ankestyrelsens afgørelse eller rettens dom i de tilfælde, hvor sagen er påklaget eller indbragt for domstolene.

Justitsministeriet har i lyset af høringsvaret fra Ungdomskriminalitetsnævnet fundet anledning til at bibeholde den oprindelige formulering af § 23, stk. 3. Den foreslåede ændring ville medføre, at en afgørelse om tvangsmæssig anbringelse, hvor genbehandlingsfristen er fastsat til 1 år, som følge af sagsbehandlingstiden hos Ankestyrelsen eller domstolene, skal genbehandles kort tid efter, at Ankestyrelsen eller retten har taget stilling til anbringelsesgrundlaget, hvilket kan virke unødigt forstyrrende for den unge. Det indstilles derfor, at den eksisterende formulering i § 23, stk. 3 bibeholdes,

således at genbehandlingsfristen først regnes fra Ankestyrelsens afgørelse eller rettens dom i de tilfælde, hvor sagen er påklaget eller indbragt for domstolene.

Ungdomskriminalitetsnævnet indstiller, at det i bemærkningerne til den foreslåede § 22, stk. 7, i ungdomskriminalitetsloven afklares, at det med lovforslaget forudsættes, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelse om hjemgivelse ligeledes skal træffe afgørelse om anbringelse, således at anbringelsen i den del af hjemgivelsesperioden, der ligger efter udløb af forbedringsforløbet, har hjemmel i serviceloven.

Ungdomskriminalitetsnævnet indstiller desuden, at der til den foreslåede § 23, stk. 5, i ungdomskriminalitetsloven tilføjes ”inden forbedringsforløbets udløb, når en anbringelse uden samtykke skal opretholdes efter udløbet.”. Endvidere indstiller Ungdomskriminalitetsnævnet, at det i bemærkningerne til den nye bestemmelse tydeliggøres, at der ikke skal ske genbehandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis forbedringsforløbet er udløbet, og at kompetence til at træffe afgørelse om fortsat anbringelse fremadrettet ligger hos kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget efter serviceloven.

Justitsministeriet har fundet anledning til at imødekomme ønskerne fra Ungdomskriminalitetsnævnet og bemærkningerne til den foreslåede § 22, stk. 7, og § 23, stk. 5, er præciseret i overensstemmelse med ovenstående.

16. Udvidelse af anvendelsesområdet for ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 1, nr. 1 og stk. 2, nr. 1, om personfarlig kriminalitet

SSP-Samrådet og **Forsete** finder, at der bør foretages en risikovurdering for fremtidig kriminalitet forud for, at en sag indbringes for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det fremgår bemærkningerne til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, s. 29, at i forhold til børn og unge, der begår personfarlig kriminalitet som f.eks. vold eller røveri, vil kriminalitetens karakter som det klare udgangspunkt alene kunne begrunde henvisningen, da denne form for kriminalitet i sig selv vil tale for iværksættelse af en særlig kriminalitetsforebyggende indsats over for barnet eller den unge.

17. Præcisering af retsgrundlaget for danske myndigheders og domstoles samarbejde med EPPO

Domstolsstyrelsen, der har indhentet bidrag fra landsretterne og byretterne, bemærker, at det med fordel kan eksemplificeres i lovbemærkningerne, hvad det i praksis indebærer, at EPPO skal anses for en ”kompetent myndighed”, og at det endvidere bør tydeliggøres, at anklagere fra Den Europæiske Anklagemyndighed ikke vil få adgang til at optræde ved de danske domstole på egen hånd.

Det foreslås med lovforslagets § 2, nr. 2, at det præciseres, at danske myndigheder og domstole kan behandle anmodninger om retshjælp fra og fremsende anmodninger om retshjælp til Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) efter almindelige regler om staters gensidige retshjælp i straffesager. Det foreslås endvidere, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Det fremgår af pkt. 2.18.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at ordningen er baseret på, at samarbejdet med EPPO skal ske på grundlag af de allerede eksisterende regler, som danner grundlag for danske myndigheders samarbejde med andre EU-medlemsstaters myndigheder på området for gensidig retshjælp i straffesager, samt eventuelle nye regler herom.

Det fremgår i den forbindelse også, at det er forventningen, at justitsministeren vil fastsætte nærmere regler om, at EPPO kan anses for kompetent myndighed i henhold til en række retsakter (retshjælpskonventionerne, Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA af 22. juli 2003 om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale og Rådets rammeafgørelse 2009/948/RIA af 30. november 2009 om forebyggelse og bilæggelse af konflikter om udøvelse af jurisdiktion i straffesager).

I den forbindelse kan det uddybende bemærkes, at en række af de nævnte retsakter indeholder specifikke bestemmelser om, at de enkelte lande kan eller skal afgive notifikationer om, hvilke af deres myndigheder de anser for kompetente myndigheder i henhold til de pågældende retsakter. Det fremgår således f.eks. af artikel 24, stk. 1, i EU's retshjælpskonvention, at hver medlemsstat i en erklæring oplyser bl.a., hvilke myndigheder, der, ud over dem, der er anført ift. bl.a. Europarådets retshjælpskonvention fra 1959, er kompetente med hensyn til anvendelsen af konventionen. Derved står det klart, hvilke myndigheder det enkelte EU-land anser for kompetente med hensyn

*til anvendelsen af konventionen, herunder f.eks. hvilke myndigheder forkyn-
delser kan fremsendes til i det pågældende land.*

*Som det fremgår af pkt. 2.18.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger,
har EPPO i medfør af Rådets forordning 2017/1939 af 12. oktober 2017 om
gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske
Anklagemyndighed (EPPO-forordningen) mulighed for at overtage efter-
forsknings- og retsforfølgingskompetencen fra de EU-medlemsstater, der
deltager i samarbejdet om EPPO, vedrørende lovovertrædelser, der skader
Unionens finansielle interesser. Hidtil har 22 EU-medlemslande tilsluttet
sig det forstærkede samarbejde om EPPO. Danmark har pga. retsforbehol-
det ikke mulighed for at deltage i det forstærkede samarbejde om EPPO.*

*Det fremgår af EPPO-forordningens artikel 105, stk. 3, om forbindelser
med EU-medlemsstater, der ikke deltager i et forstærket samarbejde om op-
rettelse af EPPO, at de medlemsstater, der deltager i det forstærkede sam-
arbejde om EPPO, underretter EPPO som kompetent myndighed med hen-
blik på gennemførelse af gældende EU-retsakter om retligt samarbejde i
straffesager, der henhører under EPPO's kompetence, i deres forbindelser
med EU-medlemsstater, der ikke deltager i et forstærket samarbejde om op-
rettelse af EPPO. EPPO-forordningen er omfattet af retsforbeholdet, hvil-
ket indebærer, at den ikke er bindende for eller finder anvendelse i Dan-
mark.*

*Den samarbejdsaftale, der aktuelt forhandles om med EPPO, forventes li-
geledes at være baseret på en forudsætning om, at samarbejdet med EPPO
sker på baggrund af de allerede eksisterende retsakter, som i dag danner
grundlag for danske myndigheders samarbejde med andre EU-medlemssta-
ter på området for gensidig retshjælp i straffesager. Der henvises herved til
pkt. 2.18.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.*

*I overensstemmelse hermed indebærer den foreslåede ordning, at danske
myndigheder og domstole vil kunne samarbejde med EPPO som kompetent
myndighed i henhold til de retsakter, der allerede i dag ligger til grund for
danske myndigheders og domstoles samarbejde med andre EU-landes nati-
onale myndigheder (og eventuelle fremtidige regler herom). Ordningen in-
debærer derimod ikke, at EPPO i Danmark får beføjelser, der følger af
EPPO-forordningen, som er omfattet af det danske retsforbehold. Da de øv-
rige EU-landes nationale anklagere ikke har beføjelser til at møde ved de
danske domstole i henhold til de ovennævnte gældende retsakter, vil euro-
pæiske anklagere heller ikke have mulighed for dette.*

III. Lovforslaget

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om adgang for politiet til at registrere en mistænks eller anden persons færden ved brug af gps eller et andet lignende apparat uden retskendelse:

- Justitsministeriet har ændret lovforslagets § 2, nr. 7, således at der foreslås indsat et 4. pkt. i retsplejelovens § 791 a, stk. 8, hvoraf det følger, at reglerne i retsplejelovens §§ 783-785, § 788, stk. 1, § 788, stk. 2, nr. 4, og § 788, stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse, hvis politiet med henblik på placering eller montering af en gps eller et andet lignende apparat skal tilgå boliger og andre husrum og lignende eller indholdet af aflåste genstande eller tilgå andre genstande eller lokaliteter uden for husrum, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over. Ændringen medfører, at kravet om retskendelse i forbindelse med placering eller montering af gps og lignende opretholdes, når det er nødvendigt for politiet at tilgå boliger og andre husrum og lignende eller indholdet af aflåste genstande eller tilgå andre genstande eller lokaliteter uden for husrum, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om udvidelse af politiets adgang til at blokere hjemmesider:

- Der foreslås ikke længere indsat et nyt 2. pkt. i retsplejelovens § 791 d, stk. 1, idet de relevante straffelovsbestemmelser i stedet foreslås tilføjet i det eksisterende 1. pkt., sådan at der i det foreslåede nye stk. 6 i § 791 d i stedet henvises til de relevante straffelovsbestemmelser frem for et separat 2. pkt. i stk. 1.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om optagelse og videregivelse af personfotografier i forbindelse med kontakt- og opholdsforbud:

- Den foreslåede § 79 d i straffeloven er ændret således, at henvisningen til ”kriminalforsorgen” udgår af den foreslåede § 79 d, stk. 2, om adgang til at optage billeder mhp. videregivelse til brug for håndhævelse af kontaktforbud, da Justitsministeriet vurderer, at kriminalforsorgen allerede har tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag til at optage fotos.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om ændringer af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet:

- Bemærkningerne til lovforslaget er tilrettet, så begrebet mental retardering ikke længere fremgår.
- Den foreslåede § 6, stk. 3, i ungdomskriminalitetsloven ændres således, at næstformanden – på lige fod med formanden – kan træffe afgørelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnet bistås af en børnesagkyndig.
- Der er foretaget ændringer i §§ 8 og 9 i ungdomskriminalitetsloven, således at det nu vil fremgå af loven, at der til Ungdomskriminalitetsnævnet tilknyttes et sekretariat, og at Domstolsstyrelsen varetager Ungdomskriminalitetslovens bevillingsmæssige og administrative forhold. Endvidere fremgår det, at Ungdomskriminalitetsnævnet fastsætter sin egen dagsorden. Endelig fremgår det nu af bemærkningerne til bestemmelsen, at ændringer af sekretariatsbetjeningen af nævnet, herunder myndighedsplaceringen, fysisk og geografisk placering og organisering, drøftes med Ungdomskriminalitetsnævnets formand.
- På baggrund af høringssvarene foreslås det ikke længere at ændre § 21 og § 23, stk. 3, i ungdomskriminalitetsloven.
- Der indsættes i bemærkningerne til den foreslåede § 22, stk. 7, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelse om hjemgivelse, ligeledes skal træffe afgørelse om anbringelse, således at anbringelsen i den del af hjemgivelsesperioden, der ligger efter udløb af forbedringsforløbet har hjemmel i serviceloven.
- Der tilføjes ”inden forbedringsforløbets udløb, når en anbringelse uden samtykke skal opretholdes efter udløbet.” til den foreslåede § 23, stk. 5, og der indsættes i bemærkningerne til bestemmelsen, at der ikke skal ske genbehandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis forbedringsforløbet er udløbet, og at kompetence til at træffe afgørelse om fortsat anbringelse fremadrettet ligger hos kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget efter serviceloven.

Lovforslagets pkt. 2.18 om præcisering af retsgrundlaget for danske myndigheders og domstoles samarbejde med Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) er i sin helhed indarbejdet i lovforslaget efter den offentlige høringsperiode, idet Justitsministeriet i forbindelse med en nærmere vurdering af de juridiske, tekniske og operationelle aspekter af et udkast til samarbejdsaftale med EPPO og relaterede aspekter af samarbejdet med EPPO i

øvrigt blev opmærksom på behovet for denne præcisering, jf. herved høringsnotatets pkt. I.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende generelle indholdsmæssige ændringer:

- Der er indsat særskilte ikrafttrædelsestidspunkter for lovforslagets elementer om Ungdomskriminalitetsnævnet og Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO).

Der er derudover foretaget en række ændringer af ren lovteknisk eller korrekturmæssig karakter.